

ERHVERVSUDDANNELSER 10. marts 2024

DEBATINDLÆG

Lønnen bør ikke afholde unge fra at vælge en erhvervsuddannelse

Skrevet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Danmark mangler faglært arbejdskraft. Det gælder allerede nu, og alle prognoser spår, at det kun vil blive værre fremover.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Her hos Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) har vi med en [fremskrivning af arbejdsmarkedet](#) vist, at vi i 2030 vil mangle cirka 100.000 faglærte. Og hvorfor så det? Forklaringen er simpel matematik. Der er flere faglærte, der vil forlade arbejdsmarkedet de kommende år, end der er nye faglærte, som står klar til at træde ind. Blandt lønmodtagere i de årgange, som snart rammer pensionsalderen, er en baggrund på en erhvervsskole eller i mesterlære nemlig langt mere udbredt end blandt nutidens unge.

Trods mange års politiske målsætninger om, at flere unge skal vælge en erhvervsuddannelse, er niveauet uændret. Kun [hver femte afgangselev](#) fra grundskolen søger ind på en erhvervsuddannelse, og det har altså den konsekvens, at arbejdsmarkedet mangler faglærte både nu og fremover.

” *Kun hver femte afgangselev fra grundskolen søger ind på en erhvervsuddannelse, og det har altså den konsekvens, at arbejdsmarkedet mangler faglærte både nu og fremover*

Analysechef Emilie Damm Klarskov

Den store mangel på faglært arbejdskraft vil få markante negative konsekvenser for samfundet som helhed: Det koster på velstanden, når virksomhederne ikke kan få de medarbejdere, de har brug for. Opgaver, vi gerne vil have løst, risikerer at måtte vente, og den grønne omstilling kan blive sat på pause. Og så øger det uligheden.

En af de hyppigt nævnte årsager til, at [unge vælger erhvervsuddannelserne fra](#), er en bredt udbredt forståelse af, at man som faglært ikke tjener særlig godt. Men det er en myte. Vi har i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd for nylig lavet en [analyse](#) af indkomstudviklingen, og analysen viser klart, at faglærtes erhvervsindkomst er halet ind på akademikernes erhvervsindkomst. Hvor akademikeres erhvervsindkomst i 1987 var 86 pct. højere end faglærtes, er den i dag 56 pct. højere. Indkomstforskellen mellem akademikere og faglærte er dermed indsnævret markant over de seneste 35 år.

” *Indkomstforskellen mellem akademikere og faglærte er indsnævret markant over de seneste 35 år*

Analysechef Emilie Damm Klarskov

Forklaringen på denne udvikling er, at faglært arbejdskraft er blevet relativt mere efterspurgt. Ser man på antallet af akademikere, er billedet nærmest omvendt. Relativt få akademikere forlader arbejdsmarkedet for at gå på pension de kommende år, mens der samtidig uddannes langt flere akademikere end tidligere. Det kraftigt voksende udbud af akademikere og det faldende udbud af faglærte har altså haft den betydning, at lønforskellen mellem de to grupper er meget mindre end tidligere.

Faktisk er der faglærte grupper, der som 40-årige i dag typisk har en højere erhvervsindkomst end visse akademikergrupper på samme alder. Det gælder blandt andet, at elektrikere, mekanikere og VVS'ere har en højere medianindkomst end kandidatuddannede inden for humaniora, kunst og pædagogik.

Lønnen er dog ikke det eneste gode argument for at vælge en erhvervsuddannelse. Med en erhvervsuddannelse følger nemlig også gode beskæftigelsesmuligheder og gode muligheder for at starte egen virksomhed. Der er desuden gode muligheder for efter- og videreuddannelse, så en erhvervsuddannelse lukker heller ikke de unges muligheder for senere at tage en videregående uddannelse.

” *Alle sejl bør sættes ind i jagten på flere faglærte. Det er vigtigt at udbrede viden om de mange veje, man kan gå med en erhvervsuddannelse i bagagen. Og vi skal investere i kvalitet på erhvervsuddannelserne.*

Analysechef Emilie Damm Klarskov

Når der på trods af alle de gode fremtidsudsigter ved en erhvervsuddannelse ikke er flere, der vælger en erhvervsuddannelse, kan det næsten virke umuligt at ændre den tendens. Umuligt at modvirke den voksende mangel på faglært arbejdskraft. Men vi skal ikke give op. Alle sejl bør sættes ind i jagten på flere faglærte. Det er vigtigt at udbrede viden om de mange veje, man kan gå med en erhvervsuddannelse i bagagen. Og vi skal investere i kvalitet på erhvervsuddannelserne.

Vi skal også sikre, at børn og unge med praktisk orienterede interesser får mulighed for at dyrke disse interesser i folkeskolen i langt højere grad, end det sker i dag. En mere praktisk orienteret undervisning og en bedre brobygning til både erhvervsskoler og det omkringliggende arbejdsmarked kan give skoleelever et mere retvisende billede af, hvad man egentlig kan med en erhvervsuddannelse. Med den viden i

baghovedet vil flere unge formentlig søge mod de faglige uddannelser – og dermed afhjælpe manglen på faglært arbejdskraft.